

Dato: 17. august 2010

Byrådssak 1313/10

Byrådet

Høringsuttalelse - NOU 2010 : 22 Det du gjør, gjør det helt

LAAA SARK-03-201001730-26

Hva saken gjelder:

Utvalget for bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge ble oppnevnt ved Kongelig resolusjon 20. september 2008 og avga sin innstilling NOU 2009:22 *Det du gjør, gjør det helt* 3. desember 2009. Bergen kommune er høringsinstans og fristen for høringen er 1. september 2010.

Utvalget har hatt et omfattende mandat og fremmer en rekke forslag som har betydning for utsatte barn og unge og deres møte med det offentlige tjenesteapparatet.

Høringsuttalelsen er et samarbeid mellom Byrådsavdeling for helse og inkludering og Byrådsavdeling for barnehage og skole.

Vedtakskompetanse:

I henhold til fullmaktsreglementets § 5, vedtatt av bystyre 24.04.2006 i sak 102, og B-sak 17/03, vedrørende behandling av hørings saker mellom byråds siden og bystyresiden, avgir byrådet høringsuttalelse på vegne av kommunen.

Byråden for barnehage og skole innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Byrådet slutter seg til høringsuttalelsen med de merknadene som følger i saksutredningen. Det forutsettes at staten finansierer tiltakene som skal iverksettes.
2. Melding om vedtak oversendes Bystyrets kontor.

Filip Rygg
byråd for barnehage og skole

Saksutredning:

Høringsinnspill om NOU : 22 "Det du gjør, gjør det helt".

Utvalget for bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge ble oppnevnt ved Kongelig resolusjon 20. september 2008 og avga sin innstilling NOU 2009:22 *Det du gjør, gjør det helt* 3. desember 2009. Bergen kommune er høringsinstans og fristen for høringen er 1. september 2010.

Utvalget har hatt et omfattende mandat og fremmer en rekke forslag som har betydning for utsatte barn og unge og deres møte med det offentlige tjenesteapparatet.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Justisdepartementet, inviterer til en bred høring for å gi flest mulig instanser anledning til å uttale seg om, og slik ha mulighet til å påvirke utviklingen av tjenestetilbudet til alle grupper utsatte barn og unge.

Departementene er opptatt av å ha et helhetsperspektiv på barn og unge og deres hverdag. Derfor ønsker departementene å se de ulike tjenestene for barn og unge i sammenheng. Departementene arbeider på ulike måter med tiltak for å styrke koordineringen av tjenester. Et eksempel er oppfølgingen av NOU 2009:18 *Rett til læring* som var på høring høsten 2009. Noen av forslagene i NOU 2009:18 tilsvarer omtrent forslagene i NOU 2009:22. Dette dreier seg blant annet om rett til å få oppnevnt en personlig koordinator, innføring av bestemmelser om individuell plan i barnehageloven og opplæringsloven, og ulike former for kartlegging av barn og unge. Forslagene beskrives på noe ulike måter i de to NOUene. Også Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009) *Samhandlingsreformen, rett behandling på rett sted til rett tid* foreslår en rekke tiltak for å legge til rette for bedre samhandling.

Bergen kommune har valgt å komme med synspunkter på noen av områdene som er særlig aktuelle for innbyggerne i Bergen kommune.

Bergen kommune har følgende innspill:

Departementets forslag:

Koordinerende instans (kap.6.2)

- Bestemmelse om individuell plan forankres i opplæringsloven og barnehageloven.
- Alle mottakere av individuell plan skal ha rett til å få oppnevnt en *personlig koordinator*. Den personlige koordinators plikter presiseres i forskrift.

Byrådet mener:

I dag er bestemmelser om individuell plan forankret i helselovgivning. Byrådet støtter forslaget om å forankre individuell plan også i Barnehageloven og i Opplæringsloven, slik at oppfølgingen av barn og unge blir sett i en større helhet. Det er viktig at personlig koordinators plikter presiseres i forskrift. Det forutsettes imidlertid at utvidelse av tjenestetilbudet til å gjelde PP-tjenesten, barnehager og skoler finansieres fullt ut fra staten.

Departementets forslag:

Barn og unge må få bedre tilgang til psykisk helsehjelp der de bor (kap. 6.3)

- For å sikre et godt psykisk helsetilbud til barn og unge, endres kommunehelsetjenestelovens § 1–3 ved at det tas inn en bestemmelse som tydeliggjør kommunenes ansvar for å etablere tjeneste for psykisk helsearbeid.
- Det etableres en handlingsplan for styrket psykologtjeneste i kommunene finansiert ved øremerkede midler.

Byrådet mener:

I dag er det ulike tiltak i de ulike bydelene for hvilket tilbud barn og unge har til psykisk helse. Alle bydeler har en helsestasjonspsykolog som hovedsakelig når barn opp til seks år. Noen bydeler har utvidet dette til å gjelde eldre barn og unge.

Byrådet støtter forslaget om styrket psykisk helse tilbud til barn og unge. Det forutsettes imidlertid at utvidelse av tjenestetilbudet finansieres fullt ut fra staten.

Departementets forslag:

Tidlig innsats (kap 6.4)

- Kommunene gis ansvar for at det gjennomføres en generell kartlegging i form av en sjekklister for å identifisere barn og familier med risikofaktorer. Kartleggingen må foretas med faste intervaller. Kartleggingen skal omfatte barnets sosiale, emosjonelle og adferdsmessige utvikling. Hensikten med kartleggingen skal være å fastslå mestring av forventede milepæler, og tidlig identifisering av barn med behov for en grundigere kartlegging og oppfølging av et samlet hjelpeapparat.

Byrådet mener:

Byrådet er enig i at det er viktig at barn med risikofaktorer fanges opp tidlig og får nødvendig hjelp og støtte, og at en kartlegging av sosial, emosjonell og adferdsmessig utvikling kan være et godt verktøy for å oppnå dette. Byrådet støtter derfor forslaget. Forutsetningen er imidlertid at personvernet ivaretas. Det bør utarbeides en egen forskrift som sikrer at opplysningene blir oppbevart på en lovlig måte, i en avgrenset periode, brukt til det de skal og ikke brukes til annet enn de er innhentet for. Det bør kreves skriftlig samtykke fra foresatte før opplysninger innhentes.

Kartleggingen må utarbeides slik at den blir enkel å ta i bruk. Det skjer allerede mye dokumentasjons- og rapporteringsarbeid i barnehagene og skolene, og en ny kartlegging må ikke oppleves som en tidstyv som stjeler tid fra kjerneoppgaver. Det er derfor viktig at de som skal utføre kartleggingen opplever denne som noe som er nødvendig for å utøve kjerneoppgavene og noe som tjener barnets utvikling.

Departementets forslag:

Barnevernsloven som rettighetslov (kap 6.6)

- Formålsbestemmelsen i barnevernloven endres slik at barnevernloven blir å forstå som en rettighetslov sett fra barnets ståsted.

Fordi Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet nå er i ferd med å foreta en vurdering av om barnevernsloven bør bli en rettighetslov, og hvordan dette eventuelt skal reguleres i loven, ber departementene høringsinstansene om å se bort fra forslaget om barnevernsloven som rettighetslov i denne omgang.

Byrådet mener:

Byrådet ser frem til å uttale seg til et eventuelt forslag om barnevernsloven som rettighetslov

Departementets forslag

Samordning av lovverk (kap. 6.7)

- Sosialtjenestelovens resterende del, kommunehelsetjenesteloven og eventuelt barnevernsloven etableres som ett felles lovverk.

Byrådet mener:

Byrådet mener at det bør sikres en bedre samordning av alle de tre lovverkene som pr. i dag sikrer tjenester til utsatte barn og unge. Det er viktig å etablere ett lovverk som bidrar i større grad til å forhindre "svarteperspill" overfor barn med spesielle behov. Byrådet støtter derfor forslaget om at hjelpetilbud for denne gruppen som pr. i dag hjemles i barnevernloven, sosialtjenesteloven, og kommunehelsetjenesteloven hjemles i et og samme lovverk.

Departementets forslag:

Nærmere om taushetsplikten (kap 6.8)

- Det igangsettes en samlet gjennomgang av rettsoppfatninger og praksis når det gjelder taushetsplikt og opplysningsplikt i de ulike fagmiljøene som arbeider med barn og unge. Et slikt arbeid må ses i sammenheng med de forslag som ble fremmet i NOU 2004:18 om ny felles helse- og sosiallovgivning på kommunalt nivå.

Byrådet mener:

Byrådet mener at generelt sett er taushetspliktbestemmelsene tilfredsstillende i dagens lovverk. Det er behov for økt kompetanse for anvendelse av taushetspliktbestemmelsene i de ulike fagmiljøene. Det forutsettes at ved samordning av lovverk vil taushetsplikten inngå som en del av lovverket.

Departementets forslag:

Enklere prosedyrer for henvisning til det psykiske helsevernet for barn og unge

- PP-tjenesten, psykologer og helsesøstre gis henvisningsrett til det psykiske helsevernet for barn og unge.

Byrådet mener:

Byrådet støtter forslaget om å forenkle prosedyrer til det psykiske helsevernet for barn og unge.